

**Gyárfás Elemér szakosztályi elnök
beszéde**
az Országos Magyar Pártnak Székelyudvarhelyen, 1928 október 14-én
tartott nagygyűlésén.

Tisztelt Közgyűlés!

A liberális párt, – mely részben saját neve alatt, részben prokuristái útján teljhatalommal intézi Románia sorsát, – gyökerében elhibázott gazdasági és pénzügyi politikájával a legsúlyosabb válságba, nyomoruságba, szegénységbe döntötte ezt a gazdag országot. A bajok oly nagyok s az okozott károk oly nyilvánvalók, hogy ez év elején maga Brătianu Vintilla miniszterelnök is kényszerülve volt szakítani eddig makacsul erőltetett pénzügyi politikájával. Azóta kétségbeesett erőfeszítéseket tesz, hogy az ország szekerének rudját más irányba fordítsa s kétségbeesetten keresi azoknak a külföldi tényezőknek támogatását, melyeket előző magatartásával valósággal elriasztott és elüldözött.

Messze vezetne részletesen ismertetni a liberális gazdasági és pénzügyi politika hibáit s alapjában téves rendszerét. Most e helyen elégséges leszögeznünk azt a tényt, hogy *a katasztrófális válságot ez a párt s ez a kormány okozta s ennek vállait terheli az egész felelősség, az ország minden szenvedéséért.*

Ma, midőn e megsemmisítő sulyú felelősség mind nagyobb határozottsággal s mind élesebb megvilágításban domborodik ki, a legnagyobb hiba s a leghelytelenebb eljárás volna a mi részünkről, ha keserűségünkben egymást okolnánk súlyos helyzetünkért s ezzel *csak egy szemernyit is könnyitenénk a kormány s a liberális párt erkölcsi terhein s csak egy porszemnyit is vállainkra vennénk az egyedül őket terhelő súlyos felelősségből.*

Ez nem azt jelenti, hogy nekünk ne volna a saját portánk előtt is seperni valónk. A saját teendőinket és feladatainkat, a saját hibáinkat és mulasztásainkat meg kell látnunk, számba kell vennünk s ezek érett mérlegelésével le kell vonnunk a konzekvenciákat és tanulságokat a jövőre. Mindez azonban a mi belső ügyünk, amit befelé irányuló munkával és sorsközösségünk által reánk diktált testvéri szeretettel kell magunk között megvizsgálunk és megoldásra juttatunk.

Kifelé és a nyilvánosság számára azonban mindaz a sok jogos keserűség, mely a ránkzudult gazdasági nyomoruság hatása alatt a lelkekből felfakad, csak az uralkodó pártot és kormányt vádolhatja, mert egyedül csak az ő hibás és bűnös politikája változtatta terméketlen pusztasággá ezt a tejjel-mézzel folyó, természeti kincsekkel dúsan megáldott országot.

Az egész ország gazdasági tönkretételének vádjá mellett az uralkodó párt és kormány ellen még egy második súlyos vádat is kell emelnünk. A gazdasági nyomorúságnak, a nélkülözéseknek és szenvedéseknek is vannak fokozatai. *Vádoljuk kormányunkat azzal, hogy gazdasági és pénzügyi politikájában is kisebbség ellenes sovíniszta szempontok vezetik.*

A gazdasági élet különböző ágazataiban pontonként kimutathatjuk, hogy *a kisebbségi gazda, iparos és kereskedő mindenütt nagyobb terhekkal küzd, mindenütt mesterségesen megnehezített előfeltételek mellett tudja csak létét fenntartani s minden oldalról fenyegetett gazdasági érdekeit megvédeni.* S amidőn e megkülönböztetetten mostoha elbánásért az uralkodó liberális párt s a régi királyság gazdasági hatalmasságai ellen fájó szívvel vádat emelünk, *nem tudjuk a részesség vádjá alól teljesen felmenteni a ma velünk együtt nyomoruságban vergődő erdélyi románságot sem,* mely különösen az impériumváltozás első éveiben segédkezet nyújtott azoknak, kik a mi gazdasági bástyáink és erősítéseink ellen ostromra indultak.

Erdély multjában számos példája van annak, hogy e kis ország fiai egymással való konfliktusaikban *külső segítséggel* akartak diadalmaskodni. Lett légyen azonban a versengés tárgya vitássá tett fejedelmi trón, vagy vitássá tett

vallási, faji, rendi vagy gazdasági tulsuly, az igénybevett külső beavatkozást mindig *egész Erdély megsínylette*. A pártoskodó fejedelmek által behívott török-tatár hordák és osztrák zsoldosok válogatás nélkül pusztították egész Erdély földjét s az osztrák abszolutizmus zsarnoksága ellen keserűen feljajdultak még a szászok is.

Ez az erdélyi fátum teljesedik most is be az erdélyi románágon, mely kiábrándultan s üres kézzel nézi, hogy a magyar és szász sorstestvéreinek kezéből kiragadott gazdasági erőforrásokból neki még morzsák sem jutnak.

Ma, a román impérium első évtizedének végén, vonjunk le súlyos és nehéz gazdasági helyzetünkből két nagy tanulságot.

Az erdélyi magyarság gazdasági nyomoruságának orvoslását csak az egész ország helyes és egészséges gazdaságpolitikájától várhatjuk s viszont az egész ország s benne a románág *gazdasági helyzete is mindig megszenvedti azt, ha az intézőkörök sovinszta elfogultságból a kisebbségi népek gazdasági fejlődésének alákötésével akarnak saját fajuknak igazságtalan előnyöket szerezni.*

*

Gyárfás Elemér szakosztályi elnök e bevezető szavak után részletesen ismertette az előző napon tartott közgazdasági gyűlésen elhangzott előadásokat és bemutatta az ott elfogadott határozati javaslatokat.

Az Országos Magyar Párt nagygyűlése a szakosztályi elnök által bemutatott javaslatokat egyhangulag elfogadta és határozatokká emelte.